

## ACCOUNTING FOR PROVISIONS IN ACCORDANCE WITH INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS

### CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR CONFORM STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ

**LUCHIAN Valeria, studentă, specialitatea: Contabilitate**  
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,  
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, [www.ase.md](http://www.ase.md)  
e-mail autor: [luchian.valeria@ase.md](mailto:luchian.valeria@ase.md)

**Abstract:** Accounting for provisions in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS), particularly IAS 37, ensures the prudent recognition of present obligations resulting from past events. Recognition is conditioned by the probability of future outflows of resources and the ability to reliably estimate the obligation's value. IFRS requires regular reassessment and, where applicable, discounting to present value, offering greater precision and transparency compared to national accounting standards. Differences between IFRS and the Moldovan SNC highlight the impact of regulatory frameworks on the quality of financial reporting. Provisions play a vital role in risk management and financial stability, contributing to fair presentation and the comparability of financial statements in an international context. The distinction between provisions, contingent liabilities, and contingent assets is essential for ensuring a balanced presentation of financial obligations. Accurate estimation methods, based on historical data and professional judgment, support the credibility of financial information. The adoption of IFRS enhances the comparability of financial statements across jurisdictions and strengthens investor confidence. Proper application of IAS 37 helps entities manage uncertainty and meet international expectations of transparency and accountability in financial reporting.

**Key words:** Provisions, Financing decisions, Financial Reporting, Financial stability, Risk Assessment

**JEL CLASSIFICATION:** M41

#### INTRODUCERE

În contextul modern al raportării financiare, importanța recunoașterii corecte a obligațiilor viitoare este vitală pentru asigurarea unei imagini fidele a poziției financiare a entităților economice. Una dintre cele mai semnificative categorii de obligații viitoare și incerte o constituie provizioanele, care, potrivit Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (Standarde Internaționale de Raportare Financiară, 2008), reprezintă datoriile cu scadență sau valoare incertă, dar suficient de probabile pentru a fi recunoscute contabil.

Provizioanele sunt utilizate pentru a reflecta în contabilitate costuri anticipate, precum cheltuieli legate de garanții acordate, litigii, demontarea și reabilitarea activelor, restructurări sau alte obligații asumate legal sau contractual. Spre deosebire de datoriile certe, provizioanele implică incertitudine privind momentul de decontare sau valoarea exactă a ieșirii de resurse. Recunoașterea lor este reglementată de IAS 37 – „Provizioane, datorii contingente și active contingente” (Standarde Internaționale de Raportare Financiară, 2008), care impune respectarea unor condiții clare: existența unei obligații prezente, probabilitatea ca decontarea să implice o ieșire de resurse și posibilitatea realizării unei estimări credibile.

În Republica Moldova, contabilitatea provizioanelor este guvernată de Standardele Naționale de Contabilitate (Standarde Naționale de Contabilitate, 2013), care preiau o parte semnificativă din principiile IFRS, însă aplicarea acestor standarde este, în practică, mai flexibilă. Diferențele dintre IFRS și SNC în ceea ce privește provizioanele nu se referă doar la fundamentul teoretic, ci și la modul concret de evaluare, actualizare și prezentare a acestora în situațiile financiare.

## CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analizând literatura de specialitate dedicată acestui aspect se observă o preocupare constantă a cercetătorilor în direcția armonizării practicilor contabile cu cerințele internaționale, în vederea creșterii transparenței și comparabilității informațiilor financiare. Lucrările autorilor Grigori L. și Dima M. (Grigori & Dima, 2010), (Григорой & Дима, 2009) Feleaga L. (Feleaga, Feleaga, & Dumitrașcu, 2017) și Țurcanu V. (Țurcanu & Golocialova, 2015) oferă perspective valoroase asupra modului în care implementarea IFRS contribuie la îmbunătățirea calității raportărilor financiare, punând accent pe recunoașterea și evaluarea corectă a elementelor patrimoniale, inclusiv a provizioanelor, în contextul unui cadru normativ dinamic. Totodată, aceștia evidențiază provocările întâmpinate de entități în procesul de tranziție, în special cele legate de interpretarea principiilor bazate pe judecată profesională, specifică standardelor internaționale.

În opinia unor autori (Slobodzean, 2020), dar și din perspective IAS 37 (Standarde Internaționale de Raportare Financiară, 2008) recunoașterea provizioanelor are loc doar atunci când sunt îndeplinite cumulativ trei condiții: existența unei obligații prezentă, generată de un eveniment anterior; o probabilitate ridicată a unei ieșiri de resurse necesare pentru onorarea obligației; și posibilitatea realizării unei estimări credibile a valorii obligației. În plus, standardul impune actualizarea valorii provizionului dacă perioada până la decontare este mai mare și efectul valorii în timp a banilor este semnificativ.

Evaluarea provizionului trebuie să se bazeze pe cele mai bune estimări disponibile, realizate prin consultarea documentelor contractuale, a datelor istorice și a experienței profesionale. Estimările pot fi realizate folosind metode statistice, calcule medii ponderate sau scenarii alternative, în funcție de complexitatea și natura obligației (Feleaga, Feleaga, & Dumitrașcu, 2017).

Un aspect distinctiv în cadrul IAS 37 (Standarde Internaționale de Raportare Financiară, 2008) este cerința de a lua în considerare toate riscurile și incertitudinile legate de estimarea obligației. În cazul în care există o plajă de valori posibile, se va utiliza valoarea cea mai probabilă sau media ponderată a tuturor rezultatelor posibile. Provizioanele trebuie reevaluate la fiecare dată de raportare, iar orice ajustare se recunoaște în contul de profit și pierdere al perioadei respective.

În comparație, SNC (Standarde Naționale de Contabilitate, 2013) păstrează aceleași principii generale de recunoaștere a provizioanelor, dar nu impune actualizarea valorii, iar cerințele legate de documentarea estimărilor și prezentarea în notele explicative sunt mai generale. Astfel, aplicarea în practică poate conduce la diferențe semnificative în cuantumul și dinamica provizioanelor recunoscute, în funcție de cadrul normativ utilizat. Pentru a evidenția diferențele esențiale dintre cele două abordări, în tabelul 1 este prezentată informația generalizată comparativă.

**Tabelul 1. Diferențe esențiale între IFRS (IAS 37) și SNC în recunoașterea provizioanelor**

| Aspect                          | IFRS                                                          | SNC                  |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------|
| <b>Condiții de recunoaștere</b> | Obligație prezentă, probabilitate, estimare fiabilă           | Similare cu IFRS     |
| <b>Evaluare</b>                 | Estimare actualizată, dacă este cazul                         | Estimare nominală    |
| <b>Revizuire periodică</b>      | Obligatorie la finele perioadei de gestiune                   | Opțională            |
| <b>Actualizare</b>              | Aplicabilă când valoarea în timp a banilor este semnificativă | Nu este prevăzută    |
| <b>Prezentare în note</b>       | Detaliată, cu explicații privind metodele de estimare         | Generală, mai sumară |

*Sursa: (Slobodzean, 2020)*

În practică, un exemplu frecvent este constituirea unui provizion pentru acoperirea costurilor din perioada de garanție aferente produselor vândute. Vom analiza un astfel de caz concret: În anul N, o entitate din domeniul comercializării de aparate electronice a vândut 3 800 de unități, fiecare având o garanție contractuală de 12 luni. Pe baza datelor din anii anteriori, compartimentul tehnic estimează că 81% dintre produse nu vor necesita intervenții, 14% vor avea defecte minore ce pot fi remediate la un cost de 110 u.m./unitate, iar 5% vor necesita înlocuire completă, la un cost de 2 200 u.m./unitate.

**Tabelul 2: Estimarea provizionului pentru obligațiile din perioada de garanție**

| Situație estimată              | Pondere estimată | Număr unități | Cost unitar (u.m.) | Valoare totală (u.m.) |
|--------------------------------|------------------|---------------|--------------------|-----------------------|
| <b>Fără defecte</b>            | 81%              | 3078          | 0                  | 0                     |
| <b>Defecte minore</b>          | 14%              | 532           | 110                | 58520                 |
| <b>Defecte majore</b>          | 5%               | 190           | 2200               | 418000                |
| <b>Total provizion estimat</b> | -                | -             | -                  | <b>476520</b>         |

*Sursa: elaborat de autor din surse proprii*

Pentru calculul valorii totale a provizionului, se aplică estimările astfel:  $532 \text{ unități} \times 110 \text{ u.m.} = 58.520 \text{ u.m.}$  pentru defecte minore, și  $190 \text{ unități} \times 2.200 \text{ u.m.} = 418.000 \text{ u.m.}$  pentru defecte majore. Totalul rezultat este de 476 520 u.m. Această sumă trebuie recunoscută ca provizion în exercițiul N, întrucât toate condițiile impuse de IAS 37 sunt îndeplinite.

Înregistrarea contabilă este următoarea:

Debit contul 712 „Cheltuieli comerciale” – 476 520 u.m.

Credit contul 538 „Provizioane curente” – 476 520 u.m.

Această recunoaștere contribuie la respectarea principiului prudenței și la prezentarea fidelă a situației financiare. Dacă entitatea aplică IFRS, se va analiza și necesitatea actualizării valorii provizionului. În cazul nostru, deoarece cheltuielile sunt anticipate pentru anul imediat următor, actualizarea nu este obligatorie. Totuși, la sfârșitul anului N+1, provizionul va fi comparat cu cheltuielile reale efectuate. Dacă diferențele sunt semnificative, acestea vor fi recunoscute în contul de profit și pierdere al exercițiului respectiv (Grigori, 2021).

În practica entităților care aplică SNC, estimarea se realizează la valoarea nominală și, de cele mai multe ori, fără actualizare sau revizuire formală. Acest lucru poate duce la diferențe semnificative între provizioanele recunoscute conform IFRS și cele recunoscute conform SNC, mai ales în cazul obligațiilor de lungă durată sau în industriile cu grad ridicat de risc (energie, construcții, producție de echipamente) (Standarde Naționale de Contabilitate, 2013).

Totodată, în conformitate cu literatura de specialitate, provizioanele se pot constitui nu doar pentru garanții comerciale, ci și pentru ieșirea imobilizărilor corporale (demonstrare, refacere a amplasamentului), litigii în curs, restructurări sau alte obligații viitoare probabile. Regula de recunoaștere este similară între SNC și IAS 37, diferența fiind modul de evaluare și cerințele de transparență în prezentare (Grigori, 2021).

Un element important reglementat de IAS 37 este delimitarea clară dintre provizioane, datorii contingente și active contingente, fiecare având tratamente contabile distincte. În timp ce provizioanele sunt recunoscute în bilanț atunci când sunt îndeplinite condițiile de recunoaștere, datoriile contingente și activele contingente nu se recunosc, ci doar se dezvăluie în notele explicative, dacă este cazul. Această abordare consolidează principiul prudenței și reflectă o atitudine conservatoare în raportarea poziției financiare.

Datoriile contingente apar în situații în care există o obligație posibilă sau chiar o obligație actuală, dar în care fie probabilitatea unei ieșiri de resurse este redusă, fie nu poate fi realizată o estimare credibilă a valorii acesteia. În asemenea cazuri, IFRS interzice recunoașterea în bilanț și solicită doar prezentarea în note, pentru a nu induce în eroare utilizatorii situațiilor financiare. Similar, activele contingente sunt drepturi posibile ce vor fi confirmate doar de apariția unor evenimente viitoare incerte, iar standardul interzice recunoașterea lor până la materializarea efectivă (Feleaga, Feleaga, & Dumitrașcu, 2017).

IAS 37 reglementează în mod specific și provizioanele pentru contracte cu titlu oneros, adică acele contracte în care costurile inevitabile de executare depășesc beneficiile economice estimate. În asemenea cazuri, provizionul se recunoaște pentru diferența dintre cost și beneficiu, iar acest aspect este frecvent întâlnit în practică, mai ales în contractele de furnizare pe termen lung în condiții economice volatile.

De asemenea, un capitol distinct în cadrul standardului este tratamentul provizioanelor pentru restructurări. Acestea pot fi recunoscute doar dacă entitatea are un plan detaliat și oficial de restructurare și dacă a creat așteptări justificate în rândul celor afectați (salariați, clienți, furnizori) privind implementarea acestuia. Cheltuielile incluse trebuie să fie directe și exclusiv legate de restructurare, excluzând elemente precum marketingul sau investițiile în tehnologii noi, care țin de activitatea curentă (Slobodzean, 2020).

Mai mult, evaluarea provizioanelor trebuie realizată la valoarea actualizată a cheltuielilor viitoare, atunci când efectul valorii în timp este semnificativ. Rata de actualizare utilizată trebuie să reflecte evaluările curente de pe piață privind valoarea banilor în timp și riscurile specifice obligațiilor. Această cerință asigură o prezentare realistă și comparabilă a pasivelor pe termen lung, contribuind la relevanța informației contabile furnizate.

Este important de menționat că provizioanele nu trebuie utilizate în mod arbitrar. IAS 37 impune ca un provizion să fie utilizat exclusiv pentru scopul pentru care a fost inițial constituit. Această regulă previne manipularea rezultatului exercițiului și consolidarea unei raportări financiare transparente și responsabile (Grgoroi, 2021).

## CONCLUZII

Contabilitatea provizioanelor, reglementată de IAS 37, oferă entităților un cadru clar și riguros pentru recunoașterea obligațiilor viitoare, asigurând transparență și prudență în raportarea financiară. Respectarea condițiilor impuse de standard contribuie la o prezentare echilibrată a poziției financiare, evitând atât supraevaluarea performanței economice, cât și omisiunea unor riscuri semnificative.

Abordarea IFRS în ceea ce privește estimarea, actualizarea și prezentarea provizioanelor se dovedește superioară din perspectiva clarității și a calității informației contabile oferite. Prin comparație, SNC menține aceleași principii de fond, însă aplicarea lor este mai flexibilă, ceea ce poate afecta comparabilitatea și relevanța datelor prezentate.

Aplicarea consecventă a acestor standarde contabile devine o condiție esențială pentru credibilitatea entității, în special într-un mediu economic marcat de incertitudini și expunere la riscuri. Provizioanele nu mai reprezintă doar un pasiv estimat, ci o expresie a capacității entității de a-și asuma și gestiona responsabil obligațiile viitoare.

Adoptarea IFRS contribuie la modernizarea raportărilor financiare și la consolidarea disciplinei contabile, asigurând un echilibru între cerințele teoretice și realitățile economice.

## REFERINȚE:

1. Feleaga, L., Feleaga, N., & Dumitrașcu, L. (2017). *Contabilitate financiară conform IFRS*. București: ASE.
2. Grigoroi, L. ș.a. (2021). *Contabilitatea întreprinderii*. Chișinău: Cartier.
3. Grigoroi, L., & Dima, M. (2010). Particularitățile creării și evidenței provizioanelor conform IFRS. *În Lucrări științifice, Vol. 27: Contabilitate*, 28-33.
4. Slobodzean, A. (2020). Contabilitatea provizioanelor: abordări naționale și internaționale. *Culegere de articole științifice, Conferință științifică internațională, Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători*. [https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf\\_12.03.20.pdf](https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf_12.03.20.pdf).
5. Standarde Internaționale de Raportare Financiară. (2008, 02 29). *Monitorul Oficial*. [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=15892&lang=ro#](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=15892&lang=ro#).
6. Standarde Naționale de Contabilitate. (2013). *Monitorul oficial al Republicii Moldova*. [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=131868&lang=ro#](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131868&lang=ro#).
7. Țurcanu, V., & Golocalova, I. (2015). *Raportarea financiară conform standardelor internaționale*. Chisinau: ACAP.
8. Григорой, Л., & Дима, М. (2009). *МСФО: Практическое применение для руководителей и главных бухгалтеров*. Chisinau: Universul.

**Coordonator științific: GRIGOROI Lilia, dr., conf. univ.,**  
Academia de Studii Economice din Moldova  
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, [www.ase.md](http://www.ase.md)  
e-mail: [lilia.grigoroi@ase.md](mailto:lilia.grigoroi@ase.md)